

Länsstyrelsen
Värmland

Djurskydd & Vilt
Lars Furuholm

YTTRANDE

Datum
2010-11-02

218-4997-2010

Sida
1(2)

Naturvårdsverket
Viltenheten
104 28 Stockholm

Remiss om genetisk förstärkning av vargstammen i Sverige samt tillvägagångssätt

Allmänt

I underlaget framgår att den genetiska förstärkningen måste bestå av såväl utsättning av vuxna djur från Norge och Finland samt valpar från djurpark.

Remissvaret inkluderar rapporten från SVA och Jordbruksverket. Länsstyrelsen i Värmlands län har följande synpunkter på förslaget till genetisk förstärkning av vargstammen.

Länsstyrelsen bedömer sammanfattningsvis att utsättning av valpar är den metod som framstår som lättast att hantera både ur tekniska, smittskyddsmässiga, kostnadsmässiga och sociala aspekter. Utsättning av vuxna djur kräver betydligt mer förankringsarbete. Oavsett vilken metod som används bör utsättningen i första hand ske i utbredningsområdets frontlinje där den påbörjade licensjakten på varg inte påverkas och där önskemålet om buffertzoner mot renskötselområdet och Norge samtidigt uppfylls. Länsstyrelsen förordar också att det vid utsättningen sker en kompensation, t ex genom att ett annat djur tas bort i samma kull eller genom ökad jakt i området.

Tillvägagångssätt för att utse lämpliga utsättningsområden

Valpar måste sättas ut där det finns en lämplig föryngring oavsett var den ligger. Det innebär att hela det nuvarande utbredningsområdet för varg är lämpligt. Länsstyrelsen kan därför inte peka ut något särskilt revir. Förankringsprocessen kommer därför att beröra hela länet. Men eftersom den inledda licensjakten på varg har haft en mycket stor betydelse för acceptansen av varg, vore det olyckligt om utsättning av nya vargar skulle hindra denna jakt. Detta kan lösas på två sätt: antingen genom att det inte blir något jaktförbud i de berörda reviren eller att utsättningen sker i utbredningsområdets frontlinje där jakten ännu inte har påbörjats. Vid utsättning av vuxna vargar blir den lämpliga ytan enligt kriterierna mycket begränsad i Värmlands län. Det rör sig om sydöstra Värmland och där finns idag redan etablerade vargrevir (Sandsjön, Loka och Hasselfors). För närvarande finns det alltså inte utrymme för utsättning av vuxna vargar i Värmlands län annat än i det gamla Väse-reviret, som efter vargjakten i vintras inte har konstaterats ha något fast revir. Detta område har en relativt hög täthet av fårbesättningar och det ligger nära flera större vägar, varför det

Datum
2010-11-02

inte är lämpat för utsättning av vuxna vargar. I samband med utsättningen bör kompensation genomföras genom att ett djur tas bort för varje djur som planteras in. Detta kan göras antingen i den berörda kullen eller genom ökad jaktkvot i reviret.

Kriterier för val av lämpliga områden för utsättning av vargar

Kriterierna är bra utom pkt 9 som inte är relevant. Självklart måste det förutsättas att förankringsprocessen kan hanteras av samtliga berörda länsstyrelser och deras Viltförvaltningsdelegationer.

Kriterier för val av lämpliga områden för utsättning av vargvalpar

Kriterierna är bra utom pkt 4 (se ovan).

Länsstyrelsen vill också flagga för att polisen bör vara informerad om när utsättningar kommer att ske för att kunna hantera eventuella demonstrationer i samband med dessa aktiviteter.

Uppföljning av utsatta vargar

Uppföljningen kräver insatser av de berörda länsstyrelserna i form av ökad insamling av vargspillning. Länsstyrelserna bör också medverka i arbetet med att förse vargtikarna med GPS/GSM-sändare som är en förutsättning för utsättning av vargvalpar.

Länsstyrelsen i Värmlands län ser inget problem med detta under förutsättning att medel för dessa insatser lämnas till Länsstyrelsen.

Kostnader

Länsstyrelsen i Värmlands län bedömer att de föreslagna insatserna för länets medverkan i utflyttning och uppföljning mm kommer att kosta ca 400 tkr för arbete med förankringsprocessen samt ca 525 tkr/revir för extra spårning av utplacerade valpar. Därutöver krävs ca 100 tkr/djur för GPS-sändare och ca 60 tkr för insamling av spillning för DNA-analyser. Det är omöjligt att idag få en bild av totalkostnaden för resp län eftersom kostnaderna delvis följer de utplacerade vargarna. Medel för förankring behövs dock för samtliga berörda län. För Värmlands del kan extrakostnaden bli flera miljoner kr/år under projekttiden. Se även bilaga 1 som har tagits fram gemensamt av länsstyrelserna i det mellansvenska förvaltningsområdet.

Länsstyrelsens ansvar

Länsstyrelsen anser att utsättningen av vargar inte förändrar länsstyrelsens nuvarande ansvar för rovdjursförvaltningen.

Ärendet har diskuterats i Viltförvaltningsdelegationen 101018.

Eva Eriksson
Landshövding

Lars Furuholm
Rovdjursansvarig

Bilaga 1

Länsstyrelsens kostnader i samband med utsättning av varg – gemensamma ställningstaganden inom mellersta rovdjursförvaltningsområdet

Grundförutsättningar för förvaltningen

Länsstyrelserna bedömer att den allra viktigaste faktorn för ett lyckosamt arbete med genetisk förstärkning av vargstammen är att det finns en förståelse och ett förtroende för den samlade förvaltningen av rovdjurspolitiken. Förankringsprocessen bör därför utöver den direkta förankringen av vargutsättning omfatta hela rovdjurspolitiken. En grund för en förvaltning där människor känner ett förtroende för politiken och för förvaltande myndigheter är att skapa trygghet. Tryggheten skapas genom närvaro i möten med människor från myndigheternas sida, och genom att snabbt kunna vara på plats när det inträffar t.ex. viltskador. Resurser för detta behöver ges till samtliga län med fasta rovdjurstammar, enligt modell från försöken i Värmland och Dalarna med akutgrupper. Medel för detta bör fördelas utifrån en nyckel som speglar rovdjursförekomsten av främst varg och björn, men även tamdjursbesättningar och vilka driftsformer som förekommer.

Kostnaden för mellersta rovdjursförvaltningsområdet beräknas för detta bli ca 20 Mkr/år (idag 2 Mkr/län och år i S- och W-län).

Valputsättning

Länsstyrelsen bedömer att det i alternativ med utsättning av valpar behövs en förankring av rovdjursförvaltningen och valputsättningen i hela län som berörs och inte endast inom befintliga revir.

Förankringsprocess/process att ta fram lämpliga områden:

Kommunikations-/förankringsprocess:

Förankringsprocessen behöver ske i de län som kan bli föremål för utsättning av varg. Processtiden bedöms till ett år och viltförvaltningsdelegationens ledamöter blir centrala i processen.

12 månader för länsstyrelseanställd kommunikatör 50 %.

Kostnad 400 000 kr per län.

0,5 månad per ledamot i genomsnitt. Kostnad i län med 14 ledamöter 325 000 kr.

Sändarförse tika:

Ett antal tika behöver förse med sändare för att ha alternativ vid valputsättningen. Hur många kan länsstyrelserna inte bedöma.

Kostnaden för att förse en varg med sändare bedöms till 100 000 kr.

Uppföljning:

Spårning 9 månader per revir för fältpersonal. Kostnad 525 000 kr.

Kostnad för att sändarförse valparna. Kostnad per valp 100 000 kr. Om sändare slocknar behöver resurser för spårning finnas.

DNA-prover och insamling

1 månad för insamling. Kostnad 58 000 kr per revir.

50 DNA-prover per kull analyseras à 2 000 kr: Kostnad 100 000 kr.

Utsättning av vuxen varg

Förankringsprocess/process att ta fram lämpliga områden:

Kommunikations-/förankringsprocess:

Förankringsprocessen behöver ske i de län som kan bli föremål för utsättning av varg. Processtiden bedöms till ett år och viltförvaltningsdelegationens ledamöter blir centrala i processen.

12 månader för länsstyrelseanställd kommunikatör 50%.

Kostnad 400 000 kr per län.

0,5 månad per ledamot i genomsnitt. Kostnad i län med 14 ledamöter 325 000 kr.

Övervakning av utsatt varg

Spårning fram till revirbildning. Kostnad 58 000 kr per månad i uppskattningsvis 4 månader. Kostnad 232 000 kr.

Övervakning av nyetablerade revir

Resurser för bevakning av utsatta vargar behövs och beräknas till 9 månaders fältarbete per utsatt varg/revir årligen. Kostnad 525 000 kr

Kostnad för att sändarförse valparna. Kostnad per valp 100 000 kr.

Skydd av tamdjur

Vid utsättning av vuxen varg bedömer vi att det finns ett extra behov av att skydda tamdjursbesättningar i nya områden med rovdjursavvisande stängsel.

Spontant invandrade vargar

Resurser för bevakning av spontant invandrade vargar behövs och beräknas till 9 månaders fältarbete per invandrad varg/revir årligen. Kostnad 525 000 kr.

Kostnad för att sändarförse en varg 100 000 kr. Därutöver tillkommer kostnad för att sändarförse ett antal valpar vid föryngring.

Kostnader för länsstyrelserna - genetisk förstärkning av vargstammen

Typ av kostnad (kk)	Kostnad			Per utsatt vuxen	Summa
	Per län	Per tik	Per valp		
Grundförutsättningar					
Summa (fördelas per län)					20 000
Valputsättning					
Förankringsprocess 12 mån 50%	400				
Förankringsprocess ledamöter	325				
Sändarförse tikar		100			
Uppföljning spårning 9 mån	525				
Sändarförse valp			100		
DNA-prover 50 à 2000 kr och insamling		168			
Summa valputsättning	1250	268	100		
Utsättning vuxen varg					
Förankringsprocess 12 mån 50%	400				
Förankringsprocess ledamöter	325				
Övervakning till revirbildning				232	
Övervakning nyetabl revir 9 mån årligen				525	
Sändarförse valp per styck			100		
Summa utsättning vuxen varg	725		100	757	
Spontant invandrade varg					
Övervakning 9 mån årligen				525	
Sändarförse vuxen varg				100	
Sändarförse valp per styck			100		
Summa spontant invandrad varg			100	625	